

УДК 342.73

В.В. Галуцько, директор Інституту
права та суспільних відносин
Університету «Україна», д.ю.н., доцент

ОПТИМАЛЬНЕ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ГРОМАДЯН ТА ПРОЦВІТАННЯ ДЕРЖАВИ

У статті обґрунтовано запровадження для малого бізнесу спрощеної системи оподаткування, податку з обороту у розмірі 10 %, який сплачується до державного бюджету, єдиного соціального платежу у розмірі 10 %, який йде на забезпечення непрацездатних; та податку на доходи фізичних також у розмірі 10 %, який стягується до місцевого бюджету. Це забезпечить народу України: більшості працездатного населення країни можливість стати багатими за рахунок своєї комерційної діяльності; найманим працівникам та не багато чисельному штату державних чиновників хороші зарплати; непрацюючі особи отримають достатні кошти для забезпеченої старості й лікування, якщо вони будуть були застраховані у страхових компаніях; інші непрацюючі особи, мінімальні кошти для існування від держави.

Ключові слова: багатство, комерційна діяльність, податки, народ України, спрощена система оподаткування.

В статье обосновано введение для малого бизнеса упрощенной системы налогообложения. Налога с оборота в размере 10 процентов, который уплачивается в государственный бюджет. Единого социального платежа в размере 10 процентов на зарплату, который идет на обеспечение нетрудоспособных и налога на доходы физических лиц также в размере 10 процентов, взимаемый в местный бюджет. Это обеспечит народу Украины: большинству трудоспособному населению стать богатыми за счет своей коммерческой деятельности; наемным работникам и не многочисленным государственным чиновникам хорошие зарплаты; неработающие лица получат достаточные средства для обеспеченной старости и лечения, если будут застрахованы в страховых компаниях; другие неработающие лица, минимальные средства существованию от государства.

Ключевые слова: богатство, коммерческая деятельность, налоги, народ Украины, упрощенная система налогообложения.

The article substantiates introduction for small businesses simplified taxation system. Sales tax of 10 percent is paid to the state budget. Unified social payment of 10 percent of that goes to support people who can not work. The tax on individual income goes to the local budget. Simplified taxation can provide the people of Ukraine positive changes for the better. Most working-age population will become rich at the expense of their own business. Hired employees and government officials will get a good salary. Other individuals who do not work should receive a minimum livelihood from the state.

Key words: commercial activities, people of Ukraine, simplified taxation, taxes, wealth.

Постановка проблеми. У державі з ринковою економікою економічне законодавство базується на ліберальній теорії права, яке виражає принцип формальної рівності, який, у свою чергу, включає єдність трьох компонентів: рівності для всіх норми і заходи, свободи і справедливості [1]. Практично можна стверджувати, що не дивлячись на різне трактування філософії права в різних країнах Європейського Союзу, ліберальна його концепція в тій чи іншій мірі притаманна будь-якій із них. В Україні зазначений підхід знайшов своє вираження у інтеграційній теорії розуміння права [2]. Усі зазначені теорії, що взяті за основу регулювання економічних процесів в різних державах в свою чергу базуються на антології лібералізму. У відповідності

до якої має бути забезпечене щастя для найбільшої кількості людей, за допомогою їхньої власної продуктивної праці [3, с. 5]. В першу чергу шляхом формування багато чисельної кількості фізичних-осіб підприємців у різних галузях, сферах та секторах господарювання, підтримки таких ініціатив органами державної влади місцевого самоврядування та суспільства в цілому [4].

Аналіз останніх досліджень. До проблеми оподаткування малих підприємств з погляду теорії адміністративного права звертали свою увагу вчені-адміністративісти Г.В. Бех [5], М.М. Весельський, [6] М.П. Кучерявенко, [7] Д.Г. Мулявка, [8] А.В. Нонко, [9] М.О. Перепелиця [10] та ін. Однак до питання оптимального оподаткування малих підприємств, як чинника забезпечення благополуччя громадян та процвітання держави в цілому вони звертались лише фрагментарно аналізуючи інші більш загальні чи спеціальні явища.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі передового зарубіжного досвіду, поглядів на цю проблематику вчених-адміністративістів обґрунтувати відновлення спрощеної системи оподаткування для малого і середнього бізнесу, які б забезпечили динамічний розвиток підприємництва в Україні.

Система оподаткування – це сукупність податків, що сплачуються до бюджетів і державних цільових фондів у встановленому законами України порядку, а також права, обов'язки й відповідальність платників. Кожна держава встановлює власну систему оподаткування, тобто визначає платників податків, об'єкти оподаткування, види податків і порядок їх сплати. Тип системи оподаткування визначається співвідношенням чотирьох секторів формування податків: 1) державний; 2) комерційний; 3) фінансовий; 4) населення [11].

В державах з ринковою економікою основними джерела податкових надходжень є суб'єкти господарювання (комерційний сектор), а в державах з високим рівнем благополуччя громадян плюс населення. Візьмемо за приклад найбільш ефективну систему оподаткування, яка забезпечила автономному суб'єкту, перше місце у рейтингу економічних свобод – Гонконг. Це спеціальний адміністративний регіон Китайської Народної Республіки, який широко відомий в світі, своїми мудрими податками. Ключовими чинниками на користь Гонконгу є: спрощена система оподаткування та низькі податкові ставки, вільний потік інформації, відсутність валютного контролю, відсутність корупції з боку уряду, розвинена інфраструктура [12].

Якщо проаналізувати ці чинники то ми прийдемо до висновку, що усі об'єктивні із них притаманні й Україні: вільний потік інформації, вдале економіко-географічне розміщення, наявність високопрофесійних трудолюбивих працівників, політична стабільність й безпека.

І коли зробити аналіз усіх недоліків вітчизняної економіки, то ми прийдемо до висновку, що усі вони знаходяться в суб'єктивному секторі: складна і висока система оподаткування, значний рівень корупції, засилля великого капіталу у провідних галузях економіки. При цьому останні у значній мірі оптимізують свої податкові зобов'язання через використання офшорних схем, що є не недоступним для малого і середнього бізнесу.

Згідно ліберально-юридичною онтології адміністративно-правової охорони, формальна рівність (тобто правова сутність) - це сутність загальнообов'язкового позитивно-правового явища, а загальнообов'язкове позитивно-правове явище (законодавства

у сфері адміністративно-правової охорони) - це державна форма прояву, вираження і конкретизації цієї об'єктивної правової сутності (формальної рівності).

Для створення умов щоб, Український народ був багатий завдяки своїй підприємницькій праці, ці чинники треба усунути. З управлінського погляду, для малого бізнесу найбільш просто знизити кількість податків їх величину та зробити їх сплату прозорою.

Звернемось до досвіду Гонконгу де існує три основних прямих податку: податок на прибуток, податок на заробітну плату і податок на майно. У Гонконгу немає податку з продажу, податку на додану вартість, податку на прибуток з обороту, податку на приріст капіталу. У Гонконгу не існує розподілу компаній на резиденти та нерезиденти. Це означає, що компанії Гонконгу підлягають оподаткуванню тільки в тому випадку, якщо доходи отримані від джерела в Гонконзі. Ставка податку на прибуток, для компаній ведуть діяльність в Гонконзі, становить 17,5%. [12].

Таким чином, у Гонконзі відсутня низка податків притаманних для України. І першим, який найбільше дошкулює вітчизняному бізнесу, є ПДВ. Він є найбільш корумпованим податком. Його наші політики і вчені визнають вагомим джерелом соціально-економічних проблем [13]. Відповідно одним із засобів розвитку економіки, забезпечення добробуту громадян та зменшення корупції є скасування ПДВ [14]. Найбільш слушно це зробити шляхом введення податку з обороту. На думку Президента України це один із кроків, спрямованих на детінізацію української економіки [15].

Наступне провідним податком у Гонконзі є податок на прибуток, який в тих умовах успішно виконує свою фіскальну і розвиваючу для економіки роль. Однак у відповідності до розділ III (Ст. 133-161.7.) діючого Податкового кодексу України. Податок на прибуток підприємств є одним із видів прямого оподаткування. Він несе значне фіскальне навантаження [11].

При цьому суб'єкти господарювання й посадові особи податкових органів ще не навчилися працювати прозоро щодо сплати податку на прибуток. Про масштаби зловживань у цій сфері наглядно показує пошукова система Google, яка висвічує 127 тис. посилон на веб-сайти присвячених «оптимізації, незаконного ухилення від сплати податку на прибуток» [16]. Практично можна стверджувати що більшість платників податків займаються оптимізацією податку на прибуток, що дає можливість податковим органам здійснити ретельну перевірку окремо визначеного суб'єкта господарювання і накласти на нього фінансові санкції. Усе це приводить до того що права держави й платників податків взаємно порушуються. Держава не до отримує податки, а платники податків постійно знаходяться під потенційним тиском податкової. На наш погляд, в умовах сьогодення єдиним шляхом вирішення цієї проблеми є скасування цього неефективного в Україні податку шляхом заміни його податком з обороту.

Наступна проблема України, це єдиний соціальний платіж. Він занадто високий. Уряд пропонує його дещо знизити, але, на наш погляд недостатньо. Так як, в нашому суспільстві існує негативна традиція платити заробітну плату в "конвертах". Згідно з розрахунками Міністерства доходів і зборів, в Україні населення отримує понад 170 млрд. грн. у вигляді заробітної плати в "конвертах". Якщо перерахувати цю величину на одного працюючого в Україні, то виходить, що кожен працюючий отримує в середньому 695 грн. щомісяця.

На жаль, в нашій державі, де в результаті голодомору більшовики знищили традиційну систему утримування соціально незахищених верст населення, відказатись від обов'язкових соціальних платежів неможливо. Але знизити цей показник до розумних меж, наприклад до 10-15 %, не тільки можливо, але на наш погляд необхідно. Це стане первинним шляхом забезпечення достатньої старості пенсіонерам та достойного існування інших соціально незахищених верств населення.

Отже ми пропонує користатись порадою великого мислителя Гегеля, який стверджував, що «хороші закони дають державі квітнути, а вільна власність стає основою її блиску» [18, с. 199] та запровадити для малого і середнього бізнесу запровадити в Україні, спрощену систему оподаткування: податок з обороту – 10%, сплачується до державного бюджету; єдиний соціальний платіж – 10%, використовується для виплати пенсій та інших публічних платежів; податок на доходи фізичних осіб – 10 %, стягується до місцевого бюджету.

При цьому для них мають бути скасовані усі інші прямі і непрямі податки. У подальшому, після мінімізації корупції у податкових органах та підвищення правосвідомості платників податків, податок з обороту логічно буде замінити податком на прибуток з суб'єктів господарювання, орієнтовно до 20 %. Зрозуміло що зазначені цифри «десять» є умовними. Професійний фінансово-економічний розрахунок уточнить її до оптимальних величин.

Наші пропозиції не є ноу-хау для вітчизняного суспільства. Указ Президента України від 3 липня 1998 р. № 727 “Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва”, у свій час практично здійснив революції у соціально-економічній сфері [19]. Забезпечив динамічний розвиток підприємництва в Україні. Наша держава по темпам приросту ВВП займала перше місце в Європі. Проте низка урядів різних політичних сил, за капіталізованої великим капіталом більшості у Верховній Раді Україні наполегливо вимивала прогресивні положення цього непересічного нормативно-правового акту. В кінці кінців повністю скасувавши його після вступу в дію Податкового кодексу України.

Висновок. Отже, спрощена система оподаткування (три десяткі в оподаткуванні) для малого і середнього бізнесу забезпечить динамічний розвиток підприємництва, результатом якого має бути такий стан речей коли: 1) більшість працездатного населення країни стануть багатими за рахунок своєї комерційної діяльності; 2) наймані працівники та не багато чисельний прошарок публічних чиновників будуть отримувати високу зарплату; 3) непрацюючі особи, які були застраховані у публічних комерційних фондах (страхових компаніях) – достатні кошти для забезпеченої старості й лікування; 4) інші непрацюючі особи, мінімальні кошти для існування від держави.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Нерсисян В.С. Философия права : учебник / Владик Сумбатович Нерсисянц. — М.: Норма, 2005. — 656 с.
2. Галуцько В.В. Поняття права : багатогранність та інтеграційна однозначність / В.В. Галуцько // Форум права. — 2012. — № 3. — С. 107-110 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2012-3/12gvvcru.pdf>
3. Лібералізм : Антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. — К. : Смолоскип, 2002. — 1126 с.
4. Галуцько В.В. Новітній правовий статус фізичних осіб-підприємців як провідний чинник благополуччя Українського народу / В.В. Галуцько // Форум права. — 2013. — № 1. — С. — 189-182. [Електронний

- ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2013_1/13gvvtio.pdf
5. Бех Г.В. Правове регулювання непрямих податків в Україні : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Галина Володимирівна Бех. – Х., 2001. – 207 с.
6. Весельський М.М. Правові основи справляння податків в Україні : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / М.М. Весельський. – К., 2001. – 17 с.
7. Кучерявенко М.П. Теоретичні проблеми правового регулювання податків та зборів в Україні : дис... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Кучерявенко Микола Петрович. – Х., 1997. – 370 с /
8. Мулявка Д.Г. Адміністративно-правові заходи забезпечення прав платників податків : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Д.Г.Мулявка. – Ірпінь, 2004. – 215 с.
9. Нонко А.В. Податки в Україні та в державах-членах Європейського Союзу: порівняльно-правовий аналіз : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / А.В. Нонко. – К., 2005. – 16 с.
10. Перепелиця М.О. Правове регулювання статусу платників податків і зборів в Україні : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Марія Олександрівна Перепелиця. – Х., 2001. – 184 с.
11. Золотько І.А. Податкова система : навчальний посібник / І.А. Золотько. – К. : КНЕУ, 2005. – 204 с.
12. Гонконг – финансовый центр азиатско-тихоокеанского региона : [Електронний ресурс] // ЛІГА. – 2013. – Режим доступу : <http://blog.liga.net/user/ykrasilnikov/article/5227.aspx>
13. Колесніков Б. Посттоталітарне мислення, корупція, ПДВ - головні наші проблеми : [Електронний ресурс] / Б. Колесніков // ГЛАВВРЕД. – 2013. – Режим доступу : <http://ua.glavred.info/archive/2011/06/23/161307-8.html>.
14. Головна причина неповернення ПДВ – корупція : [Електронний ресурс] // Український союз промисловців і підприємців. – 2013. – Режим доступу : <http://www.uspp.org.ua>.
15. Введение налога с оборота со ставкой 2-2,5% усложнит ведение бизнеса в Украине : [Електронний ресурс] // ЭКОНОМИКА. – 2013. – Режим доступу : <http://www.rbc.ua/rus/top/show/eba-vvedenie-naloga-s-oborota-so-stavkoy-2-2-5-uslozhnit-vedenie-07082012145200>.
16. Демко Б. Оптимізація оподаткування та незаконне ухилення від сплати податків: позиція підприємців, фіскалів та юристів : [Електронний ресурс] / Богдан Демко // ГЛАВВРЕД. – 2013. – Режим доступу : <http://www.audyt.lviv.ua>.
17. З 2013 року зарплати в “конвертах” можуть відмерти з власної волі : [Електронний ресурс] // FINANCE. – 2013. – Режим доступу : <http://news.finance.ua/ua/toplist/~2/2/284400>.
18. Гегель Г. В. Ф. Основи філософії права, або природне право і державознавство / Георг Вільгельм Фрідріх Гегель // переклад з німецької Р. Осадчука, М. Кушніра. – К. : Юнівес, 2000. – 336 с.
19. Указ Президента України від 3 липня 1998 р. № 727 “Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб’єктів малого підприємництва” : дію указу припинено згідно із Законом № 4014-VI від 04.11.2011 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 27. – Ст. 1.